

MATCHON INFORMATION CENTER		Subject Heading : ๓๕๐ นิเวศวิทยาชุมชน	
Date : 17 เม.ย. 2544	Page : ๑	Source : มติชน	No. 44209349
Keyword			

'ทองคำลิเจีย'

วารกรณ์ สามโกเศศ

ศูนย์ศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ช่วยให้พ้นวิกฤตเศรษฐกิจ?

ปาวช่วงสงครามคิมมีอะไรสนุกเท่ากับข่าวการค้นพบทองคำญี่ปุ่นจำนวนมหาศาลในถ้ำลิเจีย จังหวัดกาญจนบุรี ของ ร.ต.ท.เขาวริน ลัทธิตักคี่ศิริ ที่ว่าสนุกก็เพราะทองคำที่พบเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จาก 2,500 ตัน เป็น 4,000 ตัน และแถมมีหินโททาเนียมบรรจุเหรียญทองคำมีค่า (โลหะโททาเนียมแพงใช้กันเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง) มีโบกัรด์ไฟอยู่ในถ้ำ แถมมีศพทหารญี่ปุ่นที่กระทำการทารุณอยู่ใกล้สมบัติอีกด้วย สามารถรู้ได้ละเอียดโดยยังไม่ได้เปิดถ้ำด้วยซ้ำ

นอกจากนี้ยังมีญี่ปุ่นหนึ่งฉบับว่าได้พบเอกสารพันธบัตรรัฐบาลอเมริกัน พร้อมกับเอกสารยืนยันและสนับสนุนการมีอยู่จริง และการขึ้นเป็นทองคำของรัฐบาลอเมริกันอีกด้วย เป็นมูลค่า 25,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ที่สนุกกว่านั้นก็คือ นายกรัฐมนตรีไทยได้คลงมาเล่นด้วยอย่างกล้าหาญ ไม่กลัวหน้าแตกแม้แต่น้อย และไม่หวั่นไหวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับญี่ปุ่น และจะร่วมมือเต็มที่โดยขอใช้ข้อมูลดาวเทียมจากเพื่อนต่างชาติช่วยตรวจสอบว่ามีของมีค่าในถ้ำหรือไม่

แต่เมื่ออ่านข่าวทั้งหมดแล้วยังไม่มีใครได้เห็นทองคำจริงๆ แม้แต่คนเดียว เพราะถ้ำยังไม่ได้ถูกระเบิดเพื่อเปิดเข้าไป แต่ตัว ร.ต.ท.เขาวรินรู้ว่ามียอดทองคำถึง 4,000 ตัน โดยที่ตนเองก็สารภาพว่ายังไม่ได้เห็นเลย แม้แต่หนึ่งกิโลกรัม ที่พบจริงๆ ก็คือเหรียญมีค่าในหีบ และ(เข้าใจว่า)เอกสารการเงินมีค่าจำนวนหนึ่งเท่านั้น

สนุกที่สุดก็คือ ไม่ว่าทองคำที่พบนั้นเป็นทองคำจริงหรือเอกสารที่ไม่ขึ้นทองคำ ได้กันแน่ หรือทั้งสองอย่าง แต่แค่ที่ผู้ใหญ่ไทยหลายคนก็ตื่นเต้นกันสุดๆ ว่าทองคำที่พบนี้จะช่วยให้ไทยพ้นวิกฤตกันเสียที

ผมเชื่อในสุภาษิตไทยที่ว่า "มือไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ" แต่ในฐานะวิญญูชนไทยผู้มีสติและมีความคิดเห็น ก็อดสงสัยไม่ได้ว่าข่าวที่สื่อขานขึ้นมานี้มีคนตั้งใจให้เป็นเครื่องมือตึงดูคนนายกรัฐมนตรีไทยให้โดดคลงมาเล่นด้วย พร้อมกับปลุกกระแสความโลภของคนไทยเพื่อให้อาจสามารถจุดครั้งใหญ่ หรือระเบิดเปิดถ้ำลิเจียนี้ เพราะเป็นวิธีเดียวที่จะเข้าไปในถ้ำนี้ได้ โดยไม่ถูกกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติต่อต้าน

การจุดหาสมบัติอาจมาถึงทางตันที่จะต้องระเบิดเพื่อให้เข้าไปได้อย่างเดียวหรือเปล่า จนต้องใช้กลยุทธ์เช่นนี้ ที่น่าสงสัยก็คือ ถ้าญี่ปุ่นมีพันธบัตรรัฐบาลอเมริกันมูลค่ามากขนาดนี้จริงจะเอาไปเก็บไว้ในถ้ำและระเบิดปิดถ้ำทำไมเพื่อให้มันสูญสลายไป จะแบ่งกันใส่กระเป๋าขนกลับบ้านและมาขึ้นเป็นทองคำภายหลังจะไม่ดีกว่าหรือ

รายการเอกสารการเงินเหล่านี้ที่ว่าได้ค้นพบจากถ้ำยังคงมีน่าสงสัย เพราะจำได้ว่าไม่นานมานี้มีบุคคลหนึ่งซึ่งปัจจุบันเป็น ส.ส.ของพรรคใหญ่ร่วมรัฐบาลเคยโดนถูกหลอกมาแล้วเมื่อมีผู้เอาพันธบัตรเหล่านี้มาขายราคาถูก แต่เมื่อเอาหมายเลขพันธบัตรเหล่านี้ไปตรวจสอบ ก็พบว่าเป็นเอกสารปลอมทั้งเพ(เข้าใจว่าปัจจุบันตรวจสอบได้ทางอินเตอร์เน็ตด้วยซ้ำ และมีเอกสารปลอมเช่นนี้ว่อนอยู่ในนานาประเทศ โดยมีเรื่องราวแตกต่างกันออกไป เช่นมาจากคอนเมืองจีนแตก มาจากคอนไซ่ง่อนแตก มาจากการสู้รบในฟิลิปปินส์ตอนสงครามโลก ฯลฯ)

เอาละเพื่อไม่ให้เสียกำลังใจของ ร.ต.ท.เขาวริน จะขอลองคำนวณให้ดูว่าทองคำมากมาย ขนาดนี้มีมูลค่าเท่าใดกัน สมมุติว่าทองคำบริสุทธิ์หนัก 1 บาท (15.2 กรัม) มีมูลค่า 5,200 บาท หนึ่งกิโลกรัมก็จะมีมูลค่า 342,105 บาท หรือหนึ่งตันมีมูลค่า 342 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (อัตราแลกเปลี่ยน 1

เหรียญ - 45 บาท)

ถ้าทองคำหนัก 2,500 ตัน ก็จะมีมูลค่าประมาณ 855,000 ล้านบาท (เท่ากับงบประมาณปี 2543) หรือ 19,000 ล้านเหรียญสหรัฐ, หรือถ้าค้นพบ 4,000 ตัน ก็จะมีมูลค่าประมาณ 1.388 ล้านล้านบาท หรือ 30,400 ล้านเหรียญสหรัฐ

คำถามที่น่าสนใจก็คือ สมมุติว่าเราได้ทองคำมูลค่ามหาศาลนั้น จะช่วยเศรษฐกิจเราได้มากน้อยแค่ไหน และอย่างไร และจะช่วยให้เราพ้นวิกฤตเศรษฐกิจกันได้อย่างไร

ในขั้นต้นคงตอบได้ว่า หากประเทศเราได้ทองคำมูลค่าเช่นนี้น่าจะเป็นของภาครัฐก็น่าจะเป็นผลดีแน่นอน ไม่ได้จนทำให้เราพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจแน่นอน

ต้องเข้าใจก่อนว่า การได้ทองคำเช่นนี้น่าจะคล้ายกับว่าเมืองทองของภาครัฐได้ขุดพบสินแร่ทองคำมูลค่ามหาศาล ซึ่งหากขายได้หมดก็จะนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ ในกรณีที่ขายให้ต่างประเทศ และนำมาซึ่งรายได้ให้แก่ภาครัฐเมื่อขายในประเทศ

รายได้ส่วนนี้เป็นสิ่งซึ่งเรียกว่า WINDFALL (ลมหล่น) มิได้เป็นรายได้ซึ่งเกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นสิ่งมีค่าอย่างยิ่งแก่สังคม เพราะทำให้เกิดความพอใจแก่สมาชิกของระบบเศรษฐกิจ ถ้าจะว่าไปแล้วรายได้ส่วนนี้ก็คือเงินโอน (TRANSFER PAYMENT) ที่มาจากกองทัพผู้

ปืน (หากเป็นจริงว่าเคยเป็นทรัพย์สินสมบัติของกองทัพผู้ปืน ถึงแม้จะเอามาจากใครก็ตาม) ที่โอนให้มานานแล้ว แต่เพิ่งนำออกใช้ หรือเสมือนกับเงินให้เปล่านั่นเอง

หากรัฐบาลไทยตัดสินใจขายทองคำในตลาดต่างประเทศทั้งหมดก็จะนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศมูลค่า 19,000 ล้านเหรียญสหรัฐ (พม 2,500 ตัน) หรือ 30,400 ล้านเหรียญสหรัฐ (พม 4,000 ตัน) เป็นการเพิ่มทุนสำรองระหว่างประเทศ ซึ่งมีอยู่แล้วประมาณ 33,000 ล้านเหรียญสหรัฐ

ประโยชน์ที่ได้ก็คือจะทำให้สภาพของไทยดีขึ้นในการแทรกแซงให้ค่าเงินบาทของไทย (หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า ราคาของเหรียญสหรัฐในรูปของเงินบาท) มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันก็เรียกได้ว่า ไทยมีสภาพเช่นว่านี้อยู่แล้ว (เมื่อใดที่เหรียญสหรัฐมีราคาสูงเกินไปก็จะนำออกขายเพื่อพุงราคา)

หากเราไม่ขาดดุลการชำระเงินอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง จนทำให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศร่อยหรอลงไปทุกที ซึ่งอาจมาจากมูลค่าการส่งออกขาดตัวหรือเติบโตช้ามาก ในขณะที่สินค้าเข้าพุ่งขึ้นจนขาดดุลบัญชีเดินสะพัด พร้อมกับไม่มีเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาจนการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดแล้ว เงินจากทองคำส่วนนี้ก็จำเป็นไม่มากนัก

หากรัฐบาลไทยตัดสินใจให้เงินประมาณ 12,000 ล้านเหรียญสหรัฐ จากการขายทองคำนี้ IMF ก็จะให้เราหมดหนี้สินจาก IMF ทั้งหมด ซึ่งประโยชน์ครั้งนี้ก็จะช่วยให้เรามีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมั่นคงขึ้นบ้าง (ปัจจุบันก่อนใช้หนี้ IMF เป็นวงๆ แต่ข้อเท็จจริงก็คือ เงินที่เรากู้ IMF มานั้นจริงๆ แล้วเราไม่ได้ใช้เลย โดยเงินกู้ IMF ก่อนนี้ก็ยังคงอยู่ในยอดเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ 33,000 ล้านเหรียญสหรัฐในปัจจุบันนั่นเอง)

อีกหนทางหนึ่งของการใช้เงินจากการขายทองคำนี้ก็คือ เอามาใช้หนี้สาธารณะที่รัฐบาลจำเป็นต้องใช้คืน ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 2.8 ล้านล้านบาท (ประมาณร้อยละ 57 ของ GDP) แต่ก็สามารถช่วยได้เป็นบางส่วนเท่านั้นเอง (ทองคำ 4,000 ตัน มีมูลค่า 1.388 ล้านล้านบาท และ 2,500 ตัน มีมูลค่า 855,000 ล้านบาท หรือไม่ถึง 1 ล้านล้านบาท)

การใช้เงินจากขายทองคำมาช่วยลดหนี้สาธารณะไปบ้างก็จะทำให้ภาระการเงินของรัฐบาลที่สะท้อนในงบประมาณแต่ละปีลดลง สามารถเอาเงินที่รัฐบาลเคยจะต้องจ่ายในรูปดอกเบี้ยและเงินต้นไปใช้จ่ายในด้านการศึกษาได้ และช่วยลดภาระของลูกหลานในอนาคตไปบ้าง ทำให้รัฐบาลในปัจจุบันและอนาคตมีความคล่องตัวมากขึ้นในการดำเนินนโยบาย

สำหรับประเด็นในเรื่องการช่วยพิมพ์ธนบัตรเพิ่มขึ้นนั้น ทองคำในส่วนนี้ไม่มีประโยชน์ เพราะปัจจุบันเรามีเงินตราต่างประเทศเหลือเฟืออยู่แล้วในการเป็นทุนสำรองเงินตราเพื่อค่าประกันธนบัตรที่พิมพ์ออกมา (กฎหมายอนุญาตให้ใช้ทั้งทองคำและเงินตราต่างประเทศเป็นทุนสำรองเงินตรา ปัจจุบันธนบัตรประมาณ 450,000 ล้านบาท มีทุนสำรองเงินตราคือทองคำของรัฐบาล 77 ตัน และที่เหลือคือเงินตราต่างประเทศไม่ถึง 10,000 ล้านเหรียญสหรัฐ)

โดยสรุปก็คือ ทองคำที่ได้มานี้จะมีส่วนช่วยเพิ่มความสามารถในการแทรกแซงรักษาค่าเงินบาทและลดภาระหนี้สาธารณะทั้งต่างประเทศและในประเทศ แต่จะไม่ใช่อุปกรณ์สำคัญที่ช่วยให้พ้นวิกฤตเศรษฐกิจอย่างแน่นอน

ทองคำ 2,500 ตัน หรือ 4,000 ตัน ไม่สามารถทำให้ภาวะเศรษฐกิจโลกดีขึ้นได้ ไม่สามารถทำให้ระบบธนาคารปล่อยสินเชื่ออย่างเป็นปกติได้ ไม่สามารถทำให้ราคาสินค้าเกษตรหลุดพ้นจากภาวะตกต่ำไปได้ ไม่สามารถบันดาลให้มีทุนจากต่างประเทศไหลเข้าอย่างเพียงพอเป็นค่าได้ ไม่สามารถทำให้คนไทยมีผลิตภาพ (PRODUCTIVITY) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความมั่งคั่งเพิ่มขึ้นได้ ไม่สามารถทำให้ระบบการศึกษาของไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจนเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของไทยได้ ไม่สามารถทำให้คนไทยมีวินัยมากขึ้นได้ (แต่กลับจะทำให้หมกมุ่นฝันเพ้อกับสิ่งลมๆ แล้งๆ ไม่เป็นของจริงเพิ่มขึ้น) ไม่สามารถทำให้คนไทยตระหนักในการดำรงชีวิตแบบพอเพียงได้ ไม่สามารถทำให้ภาครัฐและเอกชนมีระบบการบริหารจัดการที่ดีเพิ่มขึ้นได้ ไม่สามารถทำให้ระดับคอร์รัปชัน และการฉ้อฉลกลโกงในสังคมไทยลดลงได้ ฯลฯ

วิกฤตเศรษฐกิจไทยมีความล้าลึก โยงใยกับระบบที่ต้องรีบแก้ไขปฏิรูป โยงใยกับการปฏิรูประบบการเมืองเพื่อสร้างโปร่งใส และสร้างระบบตรวจสอบที่เข้มแข็ง โยงใยกับจิตวิทยามหาชนและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่ออนาคต ฯลฯ อย่างเกินกว่าที่จะทำให้เศรษฐกิจไทยหลุดพ้นจากสภาพปัจจุบันเพียงเพราะบังเอิญมีทองคำ 2,500 ตัน หรือ 4,000 ตัน เพิ่มขึ้นในภาครัฐ

วิกฤตเศรษฐกิจไทยจะหลุดพ้นได้ก็เพราะคนไทยเรารัดด้วยตัวเอง ขยันขันแข็งทำงานหนักภายใต้เงื่อนไขเศรษฐกิจโลกและระบบเศรษฐกิจการเมืองในประเทศที่เหมาะสม พร้อมกับร่วมมือกันแก้ไขปฏิรูปข้อบกพร่องต่างๆ ของสังคมเรา อีกทั้งมีมาตรการด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ไม่ใช่เพราะทองคำที่ได้มาเพราะ "ลมหล่น"

มนุษย์จะร่ำรวยอย่างแท้จริงได้ก็เพราะหยาดเหงื่อ ไม่ใช่เพราะความฝันและการคาดหวังลมๆ แล้งๆ ซึ่งการขาดทองคำครั้งนี้ นานไปก็ยิ่งจะมีกลิ่นและดูจะมีจำนวนคนหน้าแตกเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ